

Leidraad VISI-systematiek versie 1.3

Bijlage 6 VISI-Metaraamwerk
--

Normatief

Documentversie: 1.0
Datum: 25 november 2011
Status: definitief

VISI 2003, 2008, 2011.

Op deze uitgave is de Creative Commons Licentie – Naamsvermelding – NietCommercieel – GelijkDelen – van toepassing. (zie: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/nl/>)

CROW en degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, hebben de hierin opgenomen gegevens zorgvuldig verzameld naar de laatste stand van wetenschap en techniek. Desondanks kunnen er onjuistheden in deze publicatie voorkomen. Gebruikers aanvaarden het risico daarvan. CROW sluit, mede ten behoeve van degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van de gegevens.

1. Inleiding

In het VISI Technisch Comité is recent een voorstel ingediend om de traceerbaarheid van de communicatie te kunnen waarborgen nadat een aanpassing van het raamwerk heeft plaatsgevonden. De motivatie is als volgt verwoord:

Bij (langlopende) projecten is het wenselijk om gedurende het project het raamwerk aan te kunnen passen. Dit kan bijvoorbeeld bestaan uit:

- a. het toevoegen van transacties, maar ook*
- b. het wijzigen van transacties, of*
- c. het verwijderen van transacties.*

Tot op dit moment kan het raamwerk van een project alleen gewijzigd worden indien er geen openstaande transacties zijn. Dit is een zware eis die in veel praktijksituaties niet haalbaar zal zijn. Een raamwerk moet daarom ook gewijzigd kunnen worden indien er nog wel openstaande transacties zijn.

Met betrekking tot wijzigingen kan onderscheid worden gemaakt tussen raamwerkwijzigingen die niet compatibel zijn met de berichtenstroom van het oorspronkelijke raamwerk en wijzigingen die dat wel zijn. In het algemeen vormen uitbreidingen (nieuw transactietype, nieuw berichttype, nieuw complex/simpel datatype) geen probleem zodat berichten gestart onder het oorspronkelijke raamwerk eventueel ook onder het nieuwe raamwerk kunnen worden afgerond. Echte wijzigingen (verwijderen of verplaatsen van MessageInTransaction typen, etc.) zijn in het algemeen niet compatibel met de berichtenstroom behorende bij het oorspronkelijke raamwerk en verlangen dus dat de verschillende versies van het raamwerk naast elkaar en met hun eigen berichtenstromen blijven voortbestaan.

Bij de analyse van dit probleem is geconstateerd dat de wijze waarop VISI-communicatie voor een project wordt gestart en beheerd niet duidelijk omschreven is en in de praktijk via informele kanalen (telefoon, e-mail) wordt aangestuurd. Het idee kwam daarom op of het niet mogelijk zou zijn om de VISI systematiek zelf te gebruiken voor het managen van VISI-communicatie binnen een project. Het gaat dan om communicatie over de wijze van communiceren, oftewel meta-communicatie en in de VISI context is daar een raamwerk voor nodig of eigenlijk een meta-raamwerk.

In deze notitie wordt dit idee en met name het meta-raamwerk verder uitgewerkt.

2. Meta-raamwerk

Het VISI-metaraamwerk is een uitwerking voor het gebruik van VISI zelf voor het managen van VISI communicatie in een bouwproject.

2.1. Built-in raamwerk

Een meta-raamwerk zal transacties moeten bevatten voor het distribueren van raamwerken en projectspecifieke berichten. De eerste vraag die dan uiteraard opdoemt is: hoe wordt dat meta-raamwerk gedistribueerd? In ieder geval niet met een meta-meta-raamwerk, want dat verplaatst het probleem alleen maar. De oplossing is dat het meta-raamwerk ingebouwd moet zijn in de software van de VISI-communicatie provider. Dan is distributie van het meta-raamwerk niet nodig. Het gevolg is wel dat het meta-raamwerk niet gewijzigd kan worden voor een bepaalde versie van de VISI systematiek. Gezien de aard van het raamwerk is dat echter geen probleem. Als een wijziging noodzakelijk is zal dat te maken hebben met een wijziging in de VISI systematiek zelf en hebben we het dus over een nieuwe versie van de systematiek.

2.2. Twee rollen

Binnen een meta-raamwerk is er slechts sprake van twee rollen:

- ▲ VISI-communicatiemanager

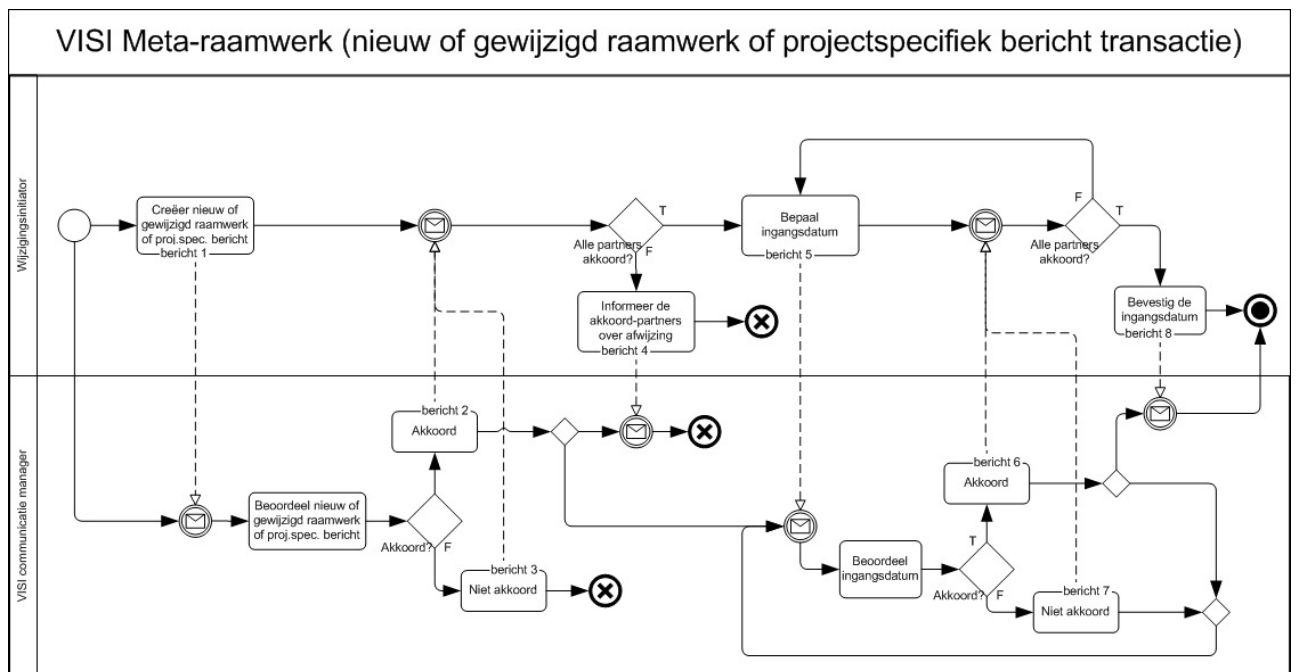
met als verantwoordelijkheid een aanpassing te autoriseren.

- ▲ Wijzigingsinitiator
voor het initiëren van een wijziging.

Omdat het hier om een built-in raamwerk gaat en dus niet van tevoren bekend is welke positie de betreffende knoop in het specifieke VISI netwerk heeft kunnen beide rollen in principe door alle partners worden ingevuld.

2.3. Transacties

2.3.1. Start van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht

Figuur 1: BPMN diagram van de transactie voor het starten van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht.

Een transactie om een nieuw of een gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht aan de VISI-communicatie toe te voegen.

1. Bericht (i2e): *Voorstel start van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Dit bericht kan worden verzonden aan alle partners voor wie dit raamwerk of projectspecifiek bericht van belang is.
Als appendix wordt het nieuwe of gewijzigde raamwerk of projectspecifiek bericht toegevoegd met eventueel andere documenten die voor de beoordeling van het raamwerk of projectspecifiek bericht van belang kunnen zijn.
2. Bericht (e2i): *Akkoord met voorstel van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Met dit bericht kan de ontvanger van bericht 1 het voorstel accepteren.
3. Bericht (e2i): *Niet akkoord met voorstel van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Met dit bericht kan de ontvanger van bericht 1 het voorstel afwijzen. Eventueel kan een nadere

toelichting voor de afwijzing als appendix worden toegevoegd. Omdat een voorstel unaniem moet worden geaccepteerd weet de betreffende partner op dit moment al dat het voorstel het niet gehaald heeft en kan hiermee de transactie als beëindigd zien.

4. Bericht (i2e): *Voorstel start van een nieuw of gewijzigd raamwerk niet geaccepteerd*
Indien het voorstel **niet** unaniem is geaccepteerd kan met dit bericht deze uitkomst aan de partners die wel akkoord waren worden gedistribueerd, eventueel voorzien van een nadere toelichting als appendix.
5. Bericht (i2e): *Voorstel ingangsdatum van een geaccepteerd nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Indien het voorstel unaniem is geaccepteerd kan met dit bericht de ingangsdatum worden bepaald. Het bericht informeert dus impliciet dat het voorstel unaniem is geaccepteerd. Bij een gewijzigd raamwerk bepaalt de ingangsdatum het moment dat nieuwe transacties overgaan op het gewijzigde raamwerk. Al lopende transacties dienen volgens het oorspronkelijke raamwerk te worden afgehandeld.
De ingangsdatum wordt in een niet wijzigbaar simple-typed datum/tijd-veld meegestuurd.
6. Bericht (e2i): *Akkoord met voorstel ingangsdatum van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Met dit bericht kan de ontvanger van bericht 5 het voorstel accepteren.
7. Bericht (e2i): *Niet akkoord met voorstel ingangsdatum van een nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Met dit bericht kan de ontvanger van bericht 5 het voorstel afwijzen. Eventueel kan een toelichting op dat besluit worden meegestuurd.
Omdat het voorstel voor een nieuw of gewijzigd raamwerk echter al unaniem was geaccepteerd wordt een lus doorlopen met nieuwe voorstellen voor ingangsdata totdat iedereen dat geaccepteerd heeft.
8. Bericht (i2e): *Bevestiging ingangsdatum van een geaccepteerd nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspecifiek bericht*
Indien het ingangsdatum-voorstel unaniem is geaccepteerd kan met dit bericht de ingangsdatum worden bevestigd. In het geval van een gewijzigd raamwerk zal de software transacties volgens het voorgaande raamwerk na de bevestigde ingangsdatum niet meer toestaan.

2.4. Meta-raamwerk XML

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" standalone="yes"?>
<visiXML_VISI_Systematics xmlns="http://www.visi.nl/schemas/20110819"
xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance">
  <PersonType id="standaardPersoon">
    <description>Standaard Persoon</description>
  </PersonType>
  <OrganisationType id="standaardOrganisatie">
    <description>Standaard Organisatie</description>
    <complexType>
      <complexContent base="http://www.visi.nl/schemas/20110819/ComplexType" >
        <base type="http://www.visi.nl/schemas/20110819/ComplexType" />
      </complexContent>
    </complexType>
  </OrganisationType>
  <ComplexElementType id="CeOrganisatieSOAPServer">
    <description>Gegevens van SOAP server</description>
    <helpInfo>Hier kan een omschrijving worden weergegeven</helpInfo>
    <simpleContent>
      <simpleContent base="http://www.visi.nl/schemas/20110819/SimpleType" />
    </simpleContent>
  </ComplexElementType>
  <SimpleElementType id="SOAPServerURL">
    <description>SOAP server URL</description>
    <userDefinedType>
      <userDefinedType base="http://www.visi.nl/schemas/20110819/SimpleType" />
    </userDefinedType>
  </SimpleElementType>
```



```

<AppendixType id="APT-NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectspeciekBericht">
  <description>Nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspeciek bericht</description>
</AppendixType>
<ComplexElementType id="C00-Algemeen">
  <description>Algemeen</description>
  <simpleElements>
    <SimpleElementTypeRef idref="S00-Algemeen" />
  </simpleElements>
</ComplexElementType>
<ComplexElementType id="C01-MotivatieVoorstelNietAkkoord">
  <description>Motivatie voorstel niet akkoord</description>
  <simpleElements>
    <SimpleElementTypeRef idref="S01-MotivatieVoorstelNietAkkoord" />
  </simpleElements>
</ComplexElementType>
<ComplexElementType id="C02-MotivatieVoorstelGecancelld">
  <description>Motivatie voorstel gecancelld</description>
  <simpleElements>
    <SimpleElementTypeRef idref="S02-MotivatieVoorstelGecancelld" />
  </simpleElements>
</ComplexElementType>
<ComplexElementType id="C03-Ingangsdatum">
  <description>Ingangsdatum</description>
  <simpleElements>
    <SimpleElementTypeRef idref="S03-Ingangsdatum" />
  </simpleElements>
</ComplexElementType>
<GroupType id="StandardGroupType">
  <description></description>
</GroupType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_1">
  <initiatorToExecutor>true</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M01-
VoorstelNieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBericht" />
  </message>
  <transaction>
    <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
  </transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_2">
  <initiatorToExecutor>false</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M02-VoorstelAkkoord" />
  </message>
  <previous>
    <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_1" />
  </previous>
  <transaction>
    <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
  </transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_3">
  <initiatorToExecutor>false</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M03-VoorstelNietAkkoord" />
  </message>
  <previous>
    <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_1" />
  </previous>
  <transaction>
    <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
  </transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_4">
  <initiatorToExecutor>true</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M04-VoorstelGecancelld" />
  </message>
  <previous>
    <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_3" />
  </previous>
  <transaction>
    <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
  </transaction>
</MessageInTransactionType>

```



```

        </previous>
        <transaction>
          <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
        </transaction>
      </MessageInTransactionType>
      <MessageInTransactionType id="Mitt_5">
        <initiatorToExecutor>true</initiatorToExecutor>
        <message>
          <MessageTypeRef idref="M05-VoorstelIngangsdatum" />
        </message>
        <previous>
          <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_2" />
          <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_7" />
        </previous>
      </transaction>
      <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
    </transaction>
  </MessageInTransactionType>
  <MessageInTransactionType id="Mitt_6">
    <initiatorToExecutor>false</initiatorToExecutor>
    <message>
      <MessageTypeRef idref="M06-IngangsdatumAkkoord" />
    </message>
    <previous>
      <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_5" />
    </previous>
  </transaction>
  <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
</transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_7">
  <initiatorToExecutor>false</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M07-IngangsdatumNietAkkoord" />
  </message>
  <previous>
    <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_5" />
  </previous>
</transaction>
  <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
</transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageInTransactionType id="Mitt_8">
  <initiatorToExecutor>true</initiatorToExecutor>
  <message>
    <MessageTypeRef idref="M08-BevestigingIngangsdatum" />
  </message>
  <previous>
    <MessageInTransactionTypeRef idref="Mitt_6" />
  </previous>
</transaction>
  <TransactionTypeRef idref="T01-
NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie" />
</transaction>
</MessageInTransactionType>
<MessageType id="M01-VoorstelNieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBericht">
  <description>Voorstel voor een nieuw of gewijzigd raamwerk of
projectspecifiekbericht</description>
  <complexElements>
    <ComplexElementTypeRef idref="C00-ALgemeen" />
  </complexElements>
</MessageType>
<MessageType id="M02-VoorstelAkkoord">
  <description>Voorstel akkoord</description>
  <complexElements>
    <ComplexElementTypeRef idref="C00-ALgemeen" />
  </complexElements>
</MessageType>
<MessageType id="M03-VoorstelNietAkkoord">
  <description>Voorstel niet akkoord</description>

```



```

        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C01-MotivatieVoorstelNietAkkoord" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <MessageType id="M04-VoorstelGecancelld">
        <description>Voorstel is gecancelld</description>
        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C02-MotivatieVoorstelGecancelld" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <MessageType id="M05-VoorstelIngangsdatum">
        <description>Voorstel ingangsdatum</description>
        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C03-Ingangsdatum" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <MessageType id="M06-IngangsdatumAkkoord">
        <description>Ingangsdatum akkoord</description>
        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C03-Ingangsdatum" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <MessageType id="M07-IngangsdatumNietAkkoord">
        <description>Ingangsdatum niet akkoord</description>
        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C01-MotivatieVoorstelNietAkkoord" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <MessageType id="M08-BevestigingIngangsdatum">
        <description>Bevestiging ingangsdatum</description>
        <complexType>
            <ComplexElementRef idref="C00-Algemeen" />
            <ComplexElementRef idref="C03-Ingangsdatum" />
        </complexType>
    </MessageType>
    <ProjectType id="PRT-Meta-raamwerk">
        <namespace>http://www.visi.nl/schemas/20110819/metaframework</namespace>
        <description>Meta-raamwerk projecttype</description>
    </ProjectType>
    <RoleType id="R01-VISI-communicatiemanager">
        <description>VISI Communicatiemanager</description>
    </RoleType>
    <RoleType id="R02-Wijzigingsinitiator">
        <description>Wijzigingsinitiator</description>
    </RoleType>
    <SimpleElementType id="S01-MotivatieVoorstelNietAkkoord">
        <description>Motivatie voorstel niet akkoord</description>
        <userDefinedType>
            <UserDefinedTypeRef idref="String" />
        </userDefinedType>
    </SimpleElementType>
    <SimpleElementType id="S02-MotivatieVoorstelGecancelld">
        <description>Motivatie voorstel gecancelld</description>
        <userDefinedType>
            <UserDefinedTypeRef idref="String" />
        </userDefinedType>
    </SimpleElementType>
    <SimpleElementType id="S00-Algemeen">
        <description>Eventuele opmerkingen</description>
        <userDefinedType>
            <UserDefinedTypeRef idref="String" />
        </userDefinedType>
    </SimpleElementType>
    <ElementCondition id="EL-S00-Algemeen">
        <description>-</description>
        <condition>FREE</condition>
        <simpleElement>
            <SimpleElementTypeRef idref="S00-Algemeen" />
        </simpleElement>
    </ElementCondition>

```



```

</ElementCondition>
<SimpleElementType id="S03-Ingangsdatum">
  <description>Ingangsdatum</description>
  <userDefinedType>
    <UserDefinedTypeRef idref="Datum" />
  </userDefinedType>
</SimpleElementType>
<TransactionPhaseType id="AanvaardEinde">
  <description>Aanvaard/Einde</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionPhaseType id="BelofdeExecutie">
  <description>Belofde / Executie</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionPhaseType id="MeldingGereed">
  <description>Melding Gereed</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionPhaseType id="Start">
  <description>Start</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionPhaseType id="Verzocht">
  <description>Verzocht</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionPhaseType id="WijzigingHold">
  <description>Wijziging/Hold</description>
</TransactionPhaseType>
<TransactionType id="T01-NieuwOfGewijzigdRaamwerkOfProjectSpeciekBerichtTransactie">
  <description>
    Nieuw of gewijzigd raamwerk of projectspeciekbericht transactie
  </description>
  <initiator>
    <RoleTypeRef idref="R02-Wijzigingsinitiator" />
  </initiator>
  <executor>
    <RoleTypeRef idref="R01-VISI-communicatiemanager" />
  </executor>
</TransactionType>
<UserDefinedType id="Datum">
  <description>Datum</description>
  <baseType>DATE</baseType>
</UserDefinedType>
<UserDefinedType id="String">
  <description>String</description>
  <baseType>STRING</baseType>
</UserDefinedType>
</visiXML_VISI_Systematics>

```

2.5. Voorbeeld projectbericht

```

<?xml version="1.0" encoding="utf-8"?>
<!--Begin creation: 22-12-2011 12:30:23 -->
<!--Produced by ALFAmail -->
<visiXML_MessageSchema xmlns="http://www.visi.nl/schemas/20110819/metaframework">
  <PRT-Meta-raamwerk id="PRO-META-RW">
    <name>Meta Raamwerk Project</name>
    <description>Meta Raamwerk Project</description>
    <startDate>2011-12-22T12:30:23.0Z</startDate>
    <endDate>2012-12-22T12:30:23.0Z</endDate>
  </PRT-Meta-raamwerk>
  <standaardPersoon id="PER-COMG">
    <userName>t.v.oost@infostrait.nl</userName>
    <name>VISI communicatie manager</name>
  </standaardPersoon>
  <R01-VISI-communicatiemanager id="ROL-COMG">
    <name>R01-VISI-communicatiemanager</name>
    <description>R01-VISI-communicatiemanager</description>
    <category>-</category>
  </R01-VISI-communicatiemanager>
  <standaardOrganisatie id="ORG-INF">
    <name>infostrait</name>
    <abbreviation>INF</abbreviation>
    <contactPerson>
      <standaardPersoonRef idref="PER-COMG" />
    </contactPerson>
  </standaardOrganisatie>
</visiXML_MessageSchema>

```



```
<ceOrganisatieSOAPServer>
  <CeOrganisatieSOAPServerRef idref="SCE-INF" />
</ceOrganisatieSOAPServer>
</standaardOrganisatie>
<CeOrganisatieSOAPServer id="SCE-INF">
  <sOAPServerURL>http://localhost/PS/VisiService.asmx</sOAPServerURL>
</CeOrganisatieSOAPServer>
<PersonInRole id="PIR-COMG">
  <contactPerson>
    <standaardPersoonRef idref="PER-COMG" />
  </contactPerson>
  <organisation>
    <standaardOrganisatieRef idref="ORG-INF" />
  </organisation>
  <role>
    <R01-VISI-communicatiemanagerRef idref="ROL-COMG" />
  </role>
</PersonInRole>
<standaardPersoon id="PER-WZGI">
  <userName>t.v.oost@infostrait.nl</userName>
  <name>Wijzigingsinitiator</name>
</standaardPersoon>
<R02-Wijzigingsinitiator id="ROL-WZGI">
  <name>R02-Wijzigingsinitiator</name>
  <description>R02-Wijzigingsinitiator</description>
  <category>-</category>
</R02-Wijzigingsinitiator>
<PersonInRole id="PIR-WZGI">
  <contactPerson>
    <standaardPersoonRef idref="PER-WZGI" />
  </contactPerson>
  <organisation>
    <standaardOrganisatieRef idref="ORG-INF" />
  </organisation>
  <role>
    <R02-WijzigingsinitiatorRef idref="ROL-WZGI" />
  </role>
</PersonInRole>
<!--End creation: 22-12-2011 12:30:23 -->
</visiXML_MessageSchema>
```

< einde Bijlage 6 >